

19.9.2025

Ennallistamissuunnitelman valmistelun lainsäädäntöryhmän

3. kokous

Aika: Perjantai 19.09.2025 klo 13:30-15:00

Paikka: Aleksanterinkatu 4-10 A321 sekä Teams

Paikalla: Johanna Korpi (puheenjohtaja), Erja Werdi, Iris Mäntylä (sihteeri) (ympäristöministeriö), Karin Cederlöf, (maa- ja metsätalousministeriö), Atro Andersson (valtiovarainministeriö), Teo Kangaspunta (työ- ja elinkeinoministeriö), Mari Pihalehto (oikeusministeriö)

Poissa: Antti Irla, Leila Suvantola (ympäristöministeriö), Noora Herranen (maa- ja metsätalousministeriö)

1. Asialistan ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:30. Edellisen kokouksen 01.09.2025 pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Maa- ja metsätalousministeriön esitys oman hallinnonalansa lainsäädännön nykytilasta suhteessa heikentämättömyysvelvoitteeseen

Karin Cederlöf kertoi, että maa- ja metsätalousministeriöllä ei vielä tässä vaiheessa ole esittää tarkastelua metsälain suhteesta heikentämättömyysvelvoitteeseen tai lakia koskevista mahdollisista muutostarpeista. Ministeriön yleisemmät kommentit taustamuistioon ja heikentämättömyysvelvoitteen tulkintaan liittyen esitetään kohdassa 4.

Puheenjohtaja muistutti jaetusta toimialavastuusta luontotyyppien suojelussa ja piti tärkeänä, että maa- ja metsätalousministeriön esitys ja analyysi saadaan keskusteluun seuraavissa kokouksissa.

3. Oikeusministeriön esitys oman hallinnonalansa lainsäädännön nykytilasta suhteessa heikentämättömyysvelvoitteeseen

Mari Pihalehto esitteli oikeusministeriön analyysiä vesilakiin ja heikentämättömyysvelvoitteeseen liittyvistä näkökohdista. Analyysissa heikentämättömyysvelvoitteen soveltamisen kannalta keskeiseksi kysymykseksi tunnistettiin myös ennallistamisasetuksen ja vesilain eriävät soveltamisalat tai lähestymistavat luontotyyppisuojaan. Vesilain mukainen suojelu kohdistuu nykytilassaan ainoastaan vesimuodostumiin, uomiin ja vastaaviin, mutta ei niitä ympäröivään lähiympäristöön, vaikka vesimuodostumaa ympäröivä alue kuuluisi asetuksen liitteessä tarkoitettuihin luontotyypeihin.

4. Keskustelu heikentämättömyysvelvoitteen tulkinnallisista kysymyksistä

Iris Mäntylä esitteli ympäristöministeriön analyysiä heikentämättömyysvelvoitteesta ja velvoitteeseen liittyvistä tulkinnallisista kysymyksistä.

Karin Cederlöf esitteli maa- ja metsätalousministeriön näkemyksiä heikentämättömyysvelvoitteen tulkinnasta sekä kommentteja ympäristöministeriön toimittamaan muistioluonnokseen.

Keskustelu

Resurssit

- Maa- ja metsätalousministeriön mukaan eräs keskeinen huoli heikentämättömyysvelvoitetta koskevassa valmistelussa on se, että vielä ei ole selkeää se, minkälaisia toimia ennallistamissuunnitelmaan ollaan valitsemassa. Lisäksi keskeisten asiantuntijoiden resurssit ovat sidottu suunnitelman valmistelun teemaryhmien työskentelyyn.
- Ympäristöministeriön ymmärryksen mukaan heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpanoa ja vaikutuksia mietitään samanaikaisesti teemaryhmien työssä, eikä lainsäädäntöryhmän työ näin ollen vaatisi merkittävästi lisäresursseja keskeisiltä valmistelijoilta. Tärkeintä olisi varmistaa teemaryhmien asiantuntijoiden ja lainsäädäntöryhmän juristien yhteistyö.

Heikentämättömyysvelvoitteen määritelmä

- Maa- ja metsätalousministeriö toivoi, että työryhmässä tarkennettaisiin ja jäsenneltaisiin heikentämättömyysvelvoitetta jatkotyöstämistä varten. Ministeriön mukaan 4 artiklan 11 ja 12 kohdat voidaan jakaa kolmeen osaan:
 - jatkuvan parantamisen velvoitteeseen
 - hyvässä tilassa olevien ennallistettujen alueiden heikentämättömyysvelvoitteeseen ja
 - hyvässä tilassa olevien ennallistamattomien tai yleistavoitteen kannalta tarpeellisten alueiden/esiintymien heikentämättömyysvelvoitteeseen.
- Keskustelussa todettiin, että 4 artiklan 12 kohdan suomenkielisessä käännöksessä englanninkielinen sana area on käännetty esiintymäksi. Erot terminologiassa saattavat vaikuttaa 12 kohdan mukaiseen soveltamisalaan. Keskustelussa toivottiin, että muistiossa käsiteltäisiin tarkemmin velvoitteen soveltamisalaa.
- Työryhmä keskusteli siitä, pidetäänkö edellä esitettyä ennallistettujen alueiden jatkuvan tilan parantamisen velvoitetta osana heikentämättömyysvelvoitetta. Eräänä perusteluna jatkuvan tilan parantamisen sisällyttämiselle heikentämättömyysvelvoitteeseen voitaisiin pitää EU:n vesienhoidon sääntelyä, joka perustuu vesipuitedirektiiviin (2000/60/EY). Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei mikään hanke tai toiminta aiheuta vesimuodostuman tilan huononemista tai vaarana hyvän tilan saavuttamista, ellei poikkeuksia sovelleta. Vesienhoidossa heikentämistä ei sallita ennen hyvän tilan saavuttamista eikä sen jälkeen.
- Keskustelussa esitettiin, että ennallistamisasetuksen 4 artiklan 13 kohdassa heikentämättömyysvaatimuksilla viitataan kokonaisuudessaan 4 artiklan 11 ja 12 kohtaan seuraavasti:
 - 4.13: "Tämän artiklan 11 ja 12 kohdan osalta jäsenvaltiot voivat vaihtoehtojen puuttuessa soveltaa kyseisissä kohdissa vahvistettuja heikentämättömyysvaatimuksia..."

Merkittävän heikentämisen määritelmä

- Maa- ja metsätalousministeriö esitti, että merkittävän heikentämisen määrittelyssä ei voitaisi käyttää samoja periaatteita kuin Natura-alueiden kohdalla. Lisäksi merkittävän heikentämisen määrittäminen vaatisi ministeriön mukaan kattavaa taustaselvitystyötä.
- Työryhmä keskusteli Natura-sääntelyn ja Natura-luontotyyppejä koskevien ohjeistusten roolista merkittävän heikentämisen määrittelyssä. Keskustelussa tunnistettiin, että heikentymistä aiheuttavat toimet vaihtelevat luontotyypeittäin ja että merkittävän heikentämisen estämisen ei

sinänsä tarvitse perustua Natura 2000-verkoston tavoin ainoastaan lainsäädännöllisiin keinoihin tai suojeluun. Keskustelussa pohdittiin, voisiko Natura-alueita koskevaa sääntelyä ja ohjeistuksia kuitenkin hyödyntää merkittävän heikentämisen tarkastelussa ja määrittelyssä.

Muut huomiot

- Maa- ja metsätalousministeriö toi esiin, että taustamuistiossa käytettävän terminologian tulisi vastata ennallistamisasetuksen terminologiaa. Sovittiin, että ympäristöministeriö varmistaa terminologian yhteneväisyyden.

5. Viestintäsuunnitelma ja keskustelu heikentämättömyysvelvoitteeseen liittyvän viestinnän herkkyyksistä ja riskeistä

Laura Kotila esitteli lainsäädäntöhankkeeseen liittyvää viestintäsuunnitelmaa. Todettiin, että viestintäsuunnitelmaa päivitetään jatkuvasti tarpeen mukaan. Viestintäsuunnitelma lisätään lainsäädäntöryhmän Teams-kanavalle. Viestintäsuunnitelman pääviestejä voidaan hyödyntää esimerkiksi kerrottaessa ryhmän toiminnasta. Normaalin käytännön mukaisesti työryhmän puheenjohtajalla on ensisijainen vastuu ryhmän viestinnästä.

6. Seuraavat askeleet

- Varakokoukseksi suunniteltu kokous torstaina 16.10 muutetaan työryhmän viralliseksi kokoukseksi.
- Todettiin lisäksi, että teemaryhmien ja lakityöryhmän yhteistyöstä pidettiin kokous perjantaina 12.9. Kokouksen perusteella ympäristöministeriö jatkaa yhteistyömallin valmistelua. Malli perustuisi teemaryhmien asiantuntijoiden ja lakityöryhmän juristin yhteiseen työskentelyyn ja jaettuun työdokumenttiin.
- Todettiin, että ympäristöministeriö palaa luontotyyppitaulukkoa koskevaan jatkotyöstämiseen.

7. Seuraava kokous

- Seuraava kokous pidetään torstaina 16.10.2025 klo 9:30-11:00.
- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:00.